

SWOT-3 analýza oblasti matematické gramotnosti (MG)

dle jednotlivých prioritní oblastí rozvoje MAP Brno

Prioritní oblast č. 1

Vytváření podmínek pro podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem a pro podporu nadaných dětí a žáků

SILNÉ STRÁNKY

1. Kompetence a volní vlastnosti pedagogů a vedení škol k zohlednění individuálních potřeb žáků a respektování potřeb žáků se SVP.
2. Vytváření podmínek pro speciálně pedagogickou podporu žáků ohrožených školním neúspěchem, kterým hrozí předčasný odchod ze vzdělávacích institucí.
3. Spolupráce s odborníky při řešení výchovných a vzdělávacích problémů, zajištění včasné podpory pro děti se SVP a cizince.
4. Zájem škol o podporu nadaných dětí a žáků.
5. Fungování a rozvoj školních pedagogických pracovišť.
6. Projekty statutárního města Brna zahrnující vzdělávání v oblasti podpory nadaných dětí a žáků.
7. Realizace kroužků rozvíjejících nadání.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Posilování sociálních procesů a vztahů mezi dětmi, žáky a pracovníky škol, zlepšování klimatu školy, začleňování školy do komunitního prostoru.
2. Podpora aktivit a opatření posilujících nezávislost dětí a žáků ve spolurozhodování ve věcech vlastního vzdělávání.
3. Vytvoření platformy příležitostí pro zvyšování znalostní a kompetencí pedagogů a ostatních pracovníků školy v oblasti společného vzdělávání dětí a žáků s různou úrovní schopností a odlišným sociálním zázemím.
4. Síťování škol a spolupráce škol s organizacemi, které podporují rozvoj matematické gramotnosti nebo práci s nadanými dětmi a žáky.
5. Další aktivity statutárního města Brna zahrnující vzdělávání v oblasti podpory nadaných dětí a žáků.

SLABÉ STRÁNKY

1. Problém posilování strategií včasné intervence a podpory dítěte v učení a socializaci, podpora včasného vyhledávání a facilitace dětí mimořádně nadaných v jejich učení.
Zdůvodnění: Nedostatečná nabídka DVPP v oblasti práce s nadanými žáky. V současné době se školy spíše věnují práci s žáky se spec. vzděl. potřebami, což je časově i administrativně náročné, a na oblast mimořádně nadaných zbývá méně prostoru.

2. Vysoké počty žáků ve třídách a zvyšující se míra stresu pedagogů znemožňují začlenění žáků se SVP.
Zdůvodnění: *Velmi zatěžující pro pedagogy je práce s vysoce početnou diferencovanou třídou. Častou jsou učitelé přetěžováni, což může vést k rezignaci a vyhoření.*
3. Nedostatečné povědomí odborné rodičovské i laické veřejnosti o inkluzi, význam společného vzdělávání pro komunitu a socializaci dítěte.
Zdůvodnění: *Rodičovská veřejnost často očekává, že vše zařídí škola. Má vysoké požadavky na plnění doporučení ze strany školy, ale v oblasti spolupráce se školou při realizaci podpůrných opatření dochází často k potížím či nezájmu ze strany rodičů.*
4. Nedostatek možností vzdělávání v matematické pregramotnosti.
Zdůvodnění: *Malá nabídka DVPP pro pedagogy MŠ.*
5. Absence komplexní podpory nadaných dětí a žáků.
Zdůvodnění: *Neexistuje systém podpory nadaných dětí a informovanost pedagogů je spíše díky jejich zájmu. Nicméně nějaký jednotný systém podpory neexistuje.*

OHROŽENÍ

1. Nedostatek speciálních pedagogů pro přímou práci ve třídách a metodické vedení pedagogů pro inkluzi.
Zdůvodnění: *Speciální pedagogové nejsou dostupní všem školám, kvůli částečným úvazkům plynoucím z prostředků na inkluzi je často problém je zaměstnat – úvazky se každý rok mění, z toho vyplývá nejistota zaměstnání.*
2. Nesystémové financování podpory výuky a učení žáků se SVP.
Zdůvodnění: viz bod č. 1
3. Nedostatek prostor pro výuku – odborné učebny, učebny na dělené hodiny.
Zdůvodnění: *Školy jsou přeplněné, ruší odborné učebny a nyní nemají prostor pro dělenou výuku.*
4. Nízká kvalifikovanost pedagogů v práci s nadanými dětmi a žáky.
Zdůvodnění: *Tato oblast není dlouhodobě podporována systematickou přípravou pedagogů.*

Prioritní oblast č. 2

Kvalitní vzdělávání pedagogických pracovníků

SILNÉ STRÁNKY

1. Zájem pedagogů o další vzdělávání, motivace pedagogů.
2. Široká nabídka DVPP.
3. Dobré materiální vybavení škol.
4. Kvalifikovanost pedagogů.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Plány pedagogického rozvoje a profesní portfolia pedagogů.
2. Uvádění začínajících pedagogů.
3. Využívání seberefektivních technik, sebehodnocení, zpětná vazba.
4. Spolupráce pedagogů uvnitř školy i mezi školami, vzájemné učení, sdílení příkladů dobré praxe.
5. Metodická podpora škol.
6. Možnosti využívání vzdělávání pedagogů v rámci projektů.
7. Využívání IT při výuce, rozvoj IT kompetencí pedagogů.

SLABÉ STRÁNKY

1. Dostupná a kvalitní vnější podpora ředitelů škol v dané oblasti.
Zdůvodnění: *Ředitelé jsou časově velmi zaneprázdnění vysokou administrativou. Dlouhodobá podpora vyžaduje čas a také finance.*
2. Nedostatek možností sdílení dobré praxe.
Zdůvodnění: *Vyšší náročnost na uvolňování pedagogů, hrazení suplování.*
3. Nedostatek možností vzdělávání v matematické pregramotnosti
Zdůvodnění: *Malá nabídka DVPP pro MŠ.*

OHROŽENÍ

1. Role ředitele jako nositele realizace procesu změny a role zodpovědnosti za celkovou kvalitu vzdělávání ve škole.
Zdůvodnění: *Vysoká míra zodpovědnosti ředitele, mnoho povinností, vysoká časová náročnost.*
2. Nemožnost účasti pedagogů na vzdělávání z důvodu organizačních podmínek zejména malých škol.
Zdůvodnění: *Problematické zastupování chybějícího pedagoga – na malých školách často není, kdo by suploval.*
3. Finanční podmínky škol.
Zdůvodnění: *Nutnost financování zástupu za nepřítomného pedagoga, nedostatek prostředků na DVPP.*
4. Zvyšující se náročnost práce pedagogů.
Zdůvodnění: *Diferencované vysoce početné třídy, zavádění inkluze, náročná práce třídního učitele apod.*

5. Přetíženost pedagogů vedoucí až k syndromu vyhoření a z toho vyplývající neochota pedagogů vzdělávat se.
Zdůvodnění: *Velké množství administrativních prací, přetíženost, zapojení do projektů, kde je opět velké množství administrativy.*
6. Kolísavá kvalita nabízeného vzdělávání.
Zdůvodnění: *Chybí informace (doporučení) o kvalitě nabízených školení, seminářů a kurzů. Mnohdy jsou semináře nekvalitní, vytvořené jen díky aktuální poptávce a účast na nich pak pedagogy odrazuje od zájmu o další DVPP.*
7. Využívání samostudia v mateřských školách.
Zdůvodnění: *Omezení vyplývající z jiné organizace školního roku mateřských škol.*
8. Nutnost zapojování se do projektů.
Zdůvodnění: *Pro získání finančních prostředků se školy zapojují do projektů, které přinášejí peníze na posílení pracovních pozic ve škole a na zajištění DVPP, ale nadměrně zatěžují svoji administrativou, což vede k tomu, že se už dále školy a především přetížení pedagogové nechtějí do projektů zapojovat. Dalším problémem je také riziko chybovosti v dokládání výstupů projektů a následné sankce.*

Prioritní oblast č. 3

Komunikace a spolupráce s rodiči

SILNÉ STRÁNKY

1. Vytváření podmínek pro speciálně pedagogickou podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem, kterým hrozí předčasný odchod ze vzdělávacích institucí v důsledku odlišného sociálního zázemí a nezájmu rodiny.
2. Úsilí škol o zlepšování v oblasti spolupráce s rodiči.
3. Podpora ze strany pedagogů – individuální přístup, diferenciací výuky, nabídky doučování, podpora žáků.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Zlepšování komunikace mezi žáky, rodiči i pedagogy, vytváření bezpečného a otevřeného klimatu školy. a
2. Zvýšení povědomí rodičovské veřejnosti o významu matematické gramotnosti.
3. Sdílení příkladů dobré praxe v rámci komunikace a spolupráce s rodiči.
4. Účast rodičů na projektových dnech k MG a dnech otevřených dveří.

SLABÉ STRÁNKY

1. Nedostatečná osvěta v oblasti matematické gramotnosti pro rodiče.
Zdůvodnění: *Malá propagace významu MG a její popularizování, aby došlo k odstranění stigma „strašáka“ pro žáka.*
2. Nezájem rodičů o oblast rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti dětí a žáků.
Zdůvodnění: *Rodiče i společnost podceňuje význam matematické gramotnosti v životě. Trendem je spíše umožňovat se matematice vyhnout (viz zrušení povinné maturit z matematiky).*

3. Nedostatečná zodpovědnost některých rodičů za výchovu, vzdělávání a rozvoj dítěte.
Zdůvodnění: *Rodiny mnohdy nemají stejný názor na význam vzdělávání. Objevují se rozdíly v sociokulturním prostředí rodin.*
4. Nedostatečná připravenost pedagogů na komunikaci s problematickými rodiči a na řešení krizových situací.
Zdůvodnění: *U začínajících pedagogů je to dáno absencí vzdělávání v této oblasti na VŠ. U stávajících pedagogů je třeba poukázat na malou nabídku DVPP v oblasti komunikace a zvládání konfliktů či řešení krizových situací. Mají často obavy, jak postupovat, aby se nedostali do potíží.*

OHROŽENÍ

1. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny, nezvládání řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy.
Zdůvodnění: *Nezájem ze strany rodičů o spolupráci – nechtějí řešit problém, chtějí pouze, aby zmizel.*
2. Neefektivní spolupráce mezi školou, rodinou, školským poradenským pracovištěm a OSPOD.
Zdůvodnění: *Náročná legislativní pravidla, přetíženost pracovišť, omezené možnosti řešení problémů.*
3. Nízká míra zájmu veřejnosti o MG, bagatelizování jejího významu.
Zdůvodnění: *Protože se jedná o těžší oblast, je snazší její význam snižovat, než se pokusit alespoň částečně ji pochopit.*

Prioritní oblast č. 4

Podpora rozvoje matematické gramotnosti

SILNÉ STRÁNKY

1. Podpora rozvoje MG v rámci ŠVP škol.
2. Podpora rozvoje znalostí pedagogů v oblasti MG, sdílení dobré praxe, využívání poznatků ve výuce.
3. Účast pedagogů na kurzech DVPP, studium literatury.
4. Aktualizace odborné literatury, pomůcek a multimédií pro rozvoj MG na školách.
5. Individuální přístup k žákům.
6. Snaha o implementaci MG na úrovni školy – v dalších předmětech, rozvíjení mezipředmětových vztahů.
7. Podpora realizace matematických kroužků a kroužků logických a deskových her, případně jiných pravidelných mimoškolních aktivit na podporu a rozvoj MG.
8. Podpora účasti žáků v soutěžích z oblasti MG.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Rozvíjení spolupráce školy s dalšími aktéry k rozvoji MG (projekty se školami, obcemi, NNO).
2. Možnost sdílení dobré praxe.

3. Zajištění pozice samostatného pracovníka, který by zajišťoval rozvoj MG (podpora DVPP a finančního zabezpečení).
4. Zajištění dostatečného množství interaktivních a badatelských metod a pomůcek pro rozvoj MG.
5. Podpora základních znalostí a dovedností žáků v oblasti MG, podpora práce s textem.

SLABÉ STRÁNKY

1. Malá podpora individuální práce se žáky s mimořádným nadáním či zájmem o matematiku.
Zdůvodnění: *Nedostatek zkušeností s výukou žáků s nadáním, malá nabídka DVPP z této oblasti.*
2. Nedostatečná kvalita didaktických výukových materiálů (pracovní listy, úlohy, rébusy).
Zdůvodnění: *Chybějící „značka kvality“ u výukových materiálů, které jsou volně k dispozici a vznikly z různých projektů.*
3. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušné gramotnosti.
Zdůvodnění: *Stereotyp učitelů, malá kreativita.*
4. Malá informovanost rodičů a spolupráce s rodiči v oblasti MG (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti, např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.)
Zdůvodnění: *Spíše nezájem ze strany rodičů o účast na vzdělávacích nebo informačních akcích.*

OHROŽENÍ

1. Nezájem ze strany žáků a rodičů o rozvoj MG.
Zdůvodnění: *Rozvoj MG rodiče nevnímají jako prioritu. Prioritou je spíše úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek, nikoli vlastní MG.*
2. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj MG.
Zdůvodnění: *Nedostatek finančních prostředků na pomůcky a DVPP. Školy jsou nuceny získávat tyto prostředky díky projektům, které je ale nadměrně zatěžují.*
3. Ztráta motivace žáků/studentů k rozvoji MG.
Zdůvodnění: *Mimo jiné např. zrušení povinné maturity z matematiky.*

Prioritní oblast č. 5

Podpora společného vzdělávání a rovnost příležitostí pro všechny děti a žáky

SILNÉ STRÁNKY

1. Podpora sociálních kompetencí a sociální gramotnosti ve školách.
2. Spolupráce MŠ i ZŠ s vysokými školami, které připravují budoucí pedagogy (tzv. fakultní školy).
3. Spolupráce s NNO a dalšími organizacemi, které pracují s dětmi a žáky se SVP.
4. Zájem škol o osobnostní a odborný růst pedagogů v oblasti společného vzdělávání.

PŘÍLEŽITOSTI

1. Vzdělávání pedagogů v oblasti práce se žáky se SVP.
2. Výměna zkušeností dobré praxe, síťování škol, vzájemné návštěvy pedagogů na školách.
3. Podpora kvality společného vzdělávání už v mateřských školách.
4. Podpora komunikace a spolupráce s rodiči.
5. Posilování školních poradenských pracovišť.
6. Prohloubení spolupráce s NNO, které pracují s rodinami ze sociálně vyloučeného prostředí.

SLABÉ STRÁNKY

1. Nadměrná administrativa v oblasti práce s dětmi a žáky se SVP.
Zdůvodnění: *Velmi zatěžující administrativa, hlídání platnosti vyšetření, zadávání do výkazů – velmi nepřehledné, obrovská časová zátěž.*
2. Obavy pedagogů z praktické realizace společného vzdělávání.
Zdůvodnění: *Časté změny legislativy a pravidel společného vzdělávání, nejistota pozic školních psychologů a speciálních pedagogů, přetíženost školních poradenských pracovišť.*
3. Nedostatečné kompetence pedagogů v oblasti dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami: se zdravotním postižením či znevýhodněním, se sociálním znevýhodněním, včetně žáků nadaných a cizinců.
Zdůvodnění: *Chybí systematické vzdělávání pedagogů pro práci s těmito dětmi – už od přípravy budoucích učitelů na VŠ až po stávající pedagogy.*
4. Velké zatížení školských poradenských zařízení a s tím související neefektivní spolupráce poradenských zařízení se školami.
Zdůvodnění: *Náročná administrativa, pravidla pro hodnocení probíhajících opatření, dlouhé jednací časy.*

OHROŽENÍ

1. Nedostatečná dostupnost poradenství pro žáky a rodiče přímo ve školách, malá kapacita ŠPZ.
Zdůvodnění: *Pro tuto činnost nejsou vyhrazeny „volné“ hodiny speciálních pedagogů a dalších pracovníků školních poradenských pracovišť. Žáků se SVP přibývá, ŠPZ na to nejsou adaptována.*
2. Nezáměr rodičů dětí a žáků ze sociálně vyloučených lokalit o vzdělávání svých dětí a o spolupráci se školou.
Zdůvodnění: *Některé rodiny mají negativní postoj k vzdělávání a jeho významu pro budoucí život, nespolupracují se školou, nejsou svým dětem dobrými vzory. Nepodporují jejich vzdělávání.*
3. Oblast společného vzdělávání v MŠ.
Zdůvodnění: *Chybějící materiální, finanční i personální podmínky.*
4. Legislativní nejistota.
Zdůvodnění: *Časté novelizování a úpravy zákonů a vyhlášek, nutnost neustálých úprav zavedených pravidel apod.*